

Friluftsgårdens læreplan

Oktober 2018

”Børn gør det rigtigt, hvis de kan”

Forord

Friluftsgården – Vinde Helsing Vuggestue og Børnehave dannes ved at Privatinstitutionen Bondegården flytter ind i nye lokaler på Vinde Helsingevej 38A og bliver en afdeling under Vinde Helsing Friskole og Vestsjællands Idrætsefterskole. Friluftsgården er en integreret natur-institution, hvor børnene er ude det meste af dagen. Friluftsgården er placeret lidt uden for landsbyen Vinde Helsing. Vi er omgivet af marker, mose, og en friluftsplads med sø og bakker. Vi har i dagligdagen mulighed for at benytte skolens faciliteter fx sportsplads, hal, kreativt rum. Derudover har vi kontakt med Kirke Helsing skole. Vi har busforbindelse til Reersø, Gørlev samt Slagelse. Vi har en forældregruppe, der hjælper os med de praktiske ting, blandt andet på arbejdsdage.

Vi er en institution med plads til 60 børn i alderen 0-6 år. Det meste af året vil der være ca. 45 børn fordelt på ca. 15 børn i vuggestuen og ca. 30 børn i børnehaven. Dette betyder, at vi kan fokusere på hele barnets udvikling og dermed styrke barnet i dets kompetenceudvikling. De større børn skal lære at være opmærksomme på de mindre børn, og de mindre børn lærer bl.a. lege, etik, empati og opmærksomhed af de større børn. Vi har delt børnene i aldersopdelte grupper (haletudserne, salamanderne, springfrøerne, hoppefrøerne, dragerne). I foråret frem mod skolestart vil der være plads op til 15 børn, der skal starte i den kommende 0. klasse.

Personalet på Friluftsgården består af:

- 1 forstander
- 1 afdelingsleder på 37 timer
- 2 pædagoger på 37 timer
- 2 pædagoger på 30 timer
- 1 pædagog på 14 timer
- 2 medhjælper på 37 timer
- 1 medhjælper på 30 timer
- 1 tilkalder vikar

Udendørs- og nærmiljøet er omdrejningspunktet i vores hverdag. Læreplanen og børnemiljøvurderingen vil derfor tage udgangspunkt i børnenes oplevelser i naturen.

Hvad er en læreplan / børnemiljø

I forhold til lov om dagtilbud § 8, er alle dagtilbud forpligtet til at udarbejde en pædagogisk læreplan, som ligeledes indeholder børnemiljø. På Friluftsgården har vi valgt at lave en læreplan og børnemiljø, som gælder for hele huset og så fremhæve

hvad vi gør særligt for de forskellige aldersgrupper under hvert tema. Alle børn har ret til et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel gennem leg, læring, udvikling samt dannelse. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv. Ligeledes skal det ses i sammenhæng med Friluftsgårdens overordnede værdier og pædagogiske læreplan. På Friluftsgården arbejder vi i løbet af året med temaer. Disse temaer planlægges ud fra SMITTE modellen, (SMITTE stå for sammenhæng, mål, inklusion, tiltag, tegn, evaluering). Når et tema afsluttes, vil vi, i personalegruppen, evaluere på temaerne med et særligt fokus på børneperspektivet. Den skal være beskrivende i forhold til, hvorfor vi gør som vi gør, og hvordan vi gør det. Læreplanen tager udgangspunkt i følgende seks temaer:

1. Barnets alsidige personlige udvikling.
2. Social kompetence.
3. Sprog.
4. Krop og bevægelse.
5. Naturen og naturfænomener.
6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

Læring

På Friluftsgården mener vi, at læringen foregår i alt, hvad børnene foretager sig. Det kan være hverdagsrutiner, planlagte aktiviteter, deltagelse i fællesskabet, relationer og leg. Vi er opmærksomme på den læring som barnet har, når det vælger at lege alene. Det er vigtigt, at vi som voksne delagtiggør os på en anerkendende og vejledende måde overfor børnene. Vi tager udgangspunkt i børnenes naturlige nysgerrighed, som er omdrejningspunktet for al læring. Vi er bevidste om at møde hvert barn, hvor det er udviklingsmæssigt.

På Friluftsgården arbejder vi bevidst med børn i mindre grupper i mange af hverdagens situationer. Det være sig til samling, spisning, i garderoben samt i de pædagogiske planlagte aktiviteter. Dette gør vi, da vi mener, at det giver børn en bedre mulighed for at blive set og hørt. Det vil sige, at vi typisk er en voksen til 4-8 børn, afhængig af deres alder.

Børn med særlige behov

Vi har valgt at definere børn med særlige behov, som børn der i en periode har brug for særlig støtte. Dette kan f.eks. være i forhold til:

- Sprogudvikling
- Motorisk udvikling
- Sociale relationer
- Særlig sensitivitet
- Indkøringsperiode

På Friluftsgården vil vi, som fagpersonale, i disse forhold tilrette vores hverdag, så disse børn har et øget fokus/nærvær med personalet. Vi vil i samråd med forældrene, samarbejde med PPR om en tværfaglig indsats. I hverdagen vil vi arbejde bevidst med barnet ved siden af den voksne, så den voksne kan hjælpe og støtte barnet i sin udvikling. F.eks.:

- Børn med sproglige udfordringer er tæt ved den voksne i dialogisk læsning, samt samtaler i dagligdags situationer.
- Børn med motoriske udfordringer går ved siden af den voksne på tur, samt ved leg på legepladsen.
- Børn med særlig sensitivitet kan f.eks. få lov at komme før ind i garderoben end de andre børn, så der er ro omkring barnet samt mulighed for, at støtte barnet i sociale relationer i mindre grupper.

Børn der lige er startet på Friluftsgården får en rolig opstart, med de hensyn det enkelte barn har brug for, for at blive tryk i gruppen. Dette sker i tæt dialog med forældrene.

Alsidig personlig udvikling

Vi er alle i besiddelse af vores egen personlighed. Når vi tager stilling til en given situation, vil vores udgangspunkt være forskelligt, ligesom vores måde at tackle en given situation vil være forskellig. Da vi skal være sammen med andre mennesker i mange timer om dagen, er vi nødt til at have en viden og en forståelse for, vores egen personlighed, for at kunne indgå i et fællesskab.

Udelivet giver muligheder for et personligt rum, hvor der er plads til at mærke sig selv og andre. Der er plads til, at barnet kan rode, hoppe, danse, grave, prøve kræfter med sig selv og udvikle sig i sit eget tempo. Børnene har større muligheder for at vælge til og fra, hvilket begrænser konflikter. De voksnes opgave er at give barnet den frihed det magter, så udviklingen foregår i barnets tempo.

På Friluftsgården ser vi det som en værdi, at vi er sammen på tværs af grupperne. Vi voksne er der for børnene, uanset deres alder.

MÅL

Derfor er det vigtigt at barnet har mulighed for:

- At tilegne sig sociale erfaringer.
- At udfolde sig som en stærk og alsidig person.
- At opleve sig selv som en værdifuld deltager i det sociale fællesskab.

METODE FOR DE 0-2ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- Lære barnet at sætte grænser for andre og sig selv ved, at personalet aktivt støtter og respekterer barnets følelser.
- Acceptere barnets følelser og respektere dets signaler ved, at anerkende og sætte ord på barnets følelser.
- Lære barnet at tage stilling til sine ønsker ved, at personalet støtter barnet i at være vedholdende i nogle situationer, men også kan hjælpe barnet til at erkende, at ønsket ikke kan blive opfyldt lige nu.

Mere konkret kan det siges: At vi som voksne har til opgave, at støtte barnet i at kunne give udtryk for, hvad han/hun vil i den sociale kontakt med andre, for så derigennem at styrke barnets selvværd. Dette kan eksempelvis foregå på stuen om morgenen. Et barn er lige kommet ind på stuen, og går glad hen imod et andet barn, for at give et kram.

Det andet barn, der sidder i sin leg, bliver lidt skræmt og trækker sig væk, og har ikke lyst til at kramme. Den voksne på stuen støtter børnene i kontakten.

Personalet giver sig tid, eksempelvis hvis et barn skal ud og skiftes, så får barnet lige lov til at læse bogen færdig eller tage den med op på puslebordet. Har børnene brug for hjælp, så hjælper vi. Det er de voksnes fornemmeste opgave at være med til at udvikle barnets kompetencer. Når tiden er der, hvor børnene kan selv, træder vi tilbage og betragter barnet som værende uafhængig i små hverdagsopgaver, og selv kan løse konflikter i fuld respekt for sig selv og sine omgivelser.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet viser sine følelser.
- At barnet inviterer til leg.
- At barnet kravler over til den voksne
- At barnet søger øjenkontakt.

METODE FOR DE 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- Lære barnet at sætte grænser for andre og sig selv ved, at personalet aktivt støtter og respekterer barnets følelser.
- Acceptere barnets følelser og respektere dets signaler ved, at anerkende og sætte ord på barnets følelser.
- Lære barnet at tage stilling til sine ønsker ved, at personalet støtter barnet i at være vedholdende i nogle situationer, men også kan hjælpe barnet til at erkende, at ønsket ikke kan blive opfyldt lige nu.

Mere konkret kan det siges, at personalet har til opgave at støtte barnet i at give udtryk for, hvad han/hun vil i den sociale kontakt med andre, for så derved at styrke barnets selvværd. Eksempelvis i garderoben, når børnene skal have tøj på. Nogle børn siger de kan selv og har kun brug for lidt støtte/hjælp til at komme i tøjet. Andre børn siger de ikke kan selv, og har brug for støtte og vejledning til at få opgaven løst. I dette eksempel opfordrer vi tit de større børn til at hjælpe de mindre (eksempelvis at løfte jakken ned), hvorved de får oplevelsen af at kunne hjælpe de mindre børn. De små børn får oplevelsen af at kunne klare sig selv. Et andet eksempel er på vores maddage, hvor der typisk er 4 større børn, som er med til at tilberede maden. I disse situationer bliver der talt meget om forskellen på, hvad de mindste og større børn kan spise, hvordan de bedst samarbejder omkring eksempelvis borddækningen og andre tilknyttede aktiviteter.

De voksne giver sig tid, hvis et barn lige har brug for at lege færdigt, før vi går i garderoben. Har børnene brug for hjælp, så hjælper vi. Det er de voksnes fornemmeste opgave at være med til at udvikle barnets kompetencer, så vi, når tiden for skolestart nærmer sig, kan træde tilbage og betragte barnet som værende uafhængig i små hverdagsopgaver, og selv løse konflikter i fuld respekt for sig selv og sine omgivelser.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet kører uden om de andre, når de færdes på legepladsen.
- At barnet selv opsøger nærvær.
- At barnet inviterer til leg.
- At barnet sætter grænser for egen deltagelse og har øje for andres grænse og formåen

Sociale kompetencer

De sociale kompetencer styrkes i naturen, hvor der både er plads til fællesskabet og til stille væren. De små børn lærer på legepladsen at begå sig i sociale sammenhænge via fælles leg og ved at observere de andre børn. ”Den store stamme kan kun flyttes når man samarbejder. Hulen bliver bygget i fællesskab, og børnene hjælper ham ned, som var kommet for langt op i træet”.

Kammerater er en vigtig del af børnehavelivet. Legen indeholder elementer, hvor børnene udfordrer hinanden. De skal lære at skelne mellem rimelige og urimelige krav. De skal øve sig i at fastholde sig i legen. Børnene bliver oftest bedre og bedre til at se hinandens behov, og de voksne støtter dem i at hjælpe hinanden. Børnehavebørnene vil også gerne hjælpe vuggestuebørnene, og udviser empati for de små og deres behov.

MÅL

Derfor er det vigtigt at barnet har mulighed for:

- At indgå i sociale fællesskaber.
- At øve sig i socialt samspil.
- At udvise empati

METODE for de 0-2ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- At barnet lærer at indgå i fri leg.
- At barnet lærer at deltage i en styret aktivitet.

Mere konkret kan det siges: At på Friluftsgården arbejder vi bevidst med små grupper, for at kunne støtte børnene i de sociale situationer, der opstår i løbet af dagen.

De mindste starter dagen med en fælles Hej sang, hvor de skiftes til at sige hej til dem alle. Her oplever børnene, at de alle bliver set enkeltvis, samtidig med at de alle er en del af et fællesskab. De skal vente på, at det bliver deres tur til at få deres navn sunget højt.

Et andet eksempel kunne være. Et barn skubber til et andet barn for at få dennes legetøj. Den voksne hjælper begge børn med at italesætte, at det er legetøjet, som er spændende, men at man ikke bare kan tage noget som en anden har, men måske kan i

bytte? Den voksnes rolle er her at gå bag ved barnet, og observere og være reflekterende. Den voksne kan træde til og være ved siden af barnet med støtte og guiden, hvis der opstår en situation, som barnet eller gruppen ikke selv magter at løse hensigtsmæssigt.

Det samme gælder, når vi opfordrer børnene til den frie leg på legepladsen. Den voksne er sig bevidst om de interaktioner, der er mellem børnene og er altid klar til at hjælpe dem, med støtte og anerkendelse af det enkelte barns følelser. Vi tænker meget i den gode leg, hvor de sociale kompetencer er i spil og hvor man viser respekt for andre. Det er ok at blive sur, men hvor man også skal arbejde med demokrati og lære at indordne sig, uden at give slip på sin egen personlighed. Det viser sig i mange dagligdags situationer. Situationer, hvor den voksne går ved siden af børnene og støtter dem i at deles om legetøjet, vente på tur og være opmærksomme på hinandens følelser og behov. På Friluftsgården går den voksne også ind i konfliktløsningen gennem dialog, som er tilpasset det enkelte barns alder og udvikling.

Den voksne er, bevidst om de børn, som har brug for ekstra støtte i sociale situationer. Vi er klar til at gå ved siden af disse børn og hjælpe dem med det, de synes kan være svært. Vi tænker i kammeratskabsgrupper for at styrke børnenes indbyrdes relationer og gøre det trykt f.eks. at skifte fra gruppe til gruppe.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At børnene er opmærksomme på hinanden.
- At børnene siger hej til deres venner.
- At de udviser empati, når et andet barn slår sig
- At børnene inviterer til leg

Metode for de 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- At barnet lærer at indgå i leg.
- At barnet lærer at deltage i en styret aktivitet.

Mere konkret kan det siges: At på Friluftsgården arbejder vi bevidst med små grupper, for at kunne støtte børnene i de sociale situationer, der opstår i løbet af dagen. Det ses når vi opfordrer børnene til den frie leg på legepladsen. Den voksne er sig bevidst om de interaktioner, der er mellem børnene og er altid klar til at hjælpe dem, med støtte og anerkendelse af det enkelte barns følelser. Vi tænker meget i den gode leg, hvor de sociale kompetencer er i spil og hvor man viser respekt for andre, hvor det er ok at blive sur, men hvor man også skal arbejde med demokrati og lære at indordne sig, uden at give slip på sin egen personlighed. Det viser sig i mange dagligdags situationer. Situationer, hvor den voksne går ved siden af børnene og støtter dem i at deles om legetøjet, vente på tur og være opmærksomme på hinandens følelser og behov. På Friluftsgården går den voksne også ind i konfliktløsningen gennem dialog, som er tilpasset det enkelte barns alder og udvikling.

Den voksne planlægger aktiviteter, hvor børnene skal være fælles om at løse en opgave. Vi opfordrer dem til at hjælpe hinanden; Vi skal have lavet mad over bål og derfor bruge brænde, kan vi hjælpe hinanden med at få brænde over til bålet? Der kommer et barn og vil hjælpe. Den voksne giver det mindre barn et stykke brænde og viser, hvor det skal gå hen. Herefter giver de større børn, de mindre børn brænde og alle føler sig værdifulde, og som en vigtig del af fællesskabet. Her går den voksne foran barnet og børnene lærer at deltage i en styret aktivitet.

Den voksne er bevidst om de børn, som har brug for ekstra støtte i sociale situationer, og vi er klar til, at gå ved siden af disse børn og hjælpe dem med det, de synes kan være svært. Vi tænker i kammeratskabsgrupper for at styrke børnenes indbyrdes relationer og gøre det trygt f.eks. at skifte fra gruppe til gruppe.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At der foregår lege, hvor børn er med på egne præmisser.
- At de kan indordne sig i socialt samspil.
- At de udviser empati, når et andet barn slår sig.
- At børnene gerne vil hjælpe hinanden med at løse problemer.

Sproglig udvikling

Sprog er noget der bruges og læres i samspil med andre. I naturen er der rig mulighed for at finde begreber, kommunikerer, fortælle historier og lærer symboler at kende. På Friluftsgården har vi undervisning fra musikskolen en gang om ugen.

De små på omkring et år, som ikke mestrer det verbale sprog endnu, bruger kropssprog. For at udvikle børnenes sprog, arbejder vi med mange aktiviteter, hvor sprog indgår.

I Kalundborg kommune er der ansat en pædagog til at varetage sprogscreening.

Pædagogen vil kontakte forældrene med tilbud om sprogscreening. Denne screening vil så fortælle, hvorvidt barnet har brug for ekstra sprogstøtte.

MÅL

Derfor er det vigtigt at barnet har mulighed for:

- At kunne tilegne sig sproglig kompetence.

METODE for de 0-2ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- At lave et sprogstimulerende miljø.

Mere konkret kan det siges: At personalet arbejder med dialogisk læsning ved aktivt at medinddrage børnene i fortællingen af bogen. Børnene bliver præsenteret for historier og fortællinger som i ord og billeder er med til at bevidstgøre vores virkelighed. De voksne samtaler om hverdagens oplevelser for at styrke børnenes ordforråd og begrebsverden. Personalet bruger sproget i samspillet med børnene, når den voksne lærer dem at kunne give udtryk for deres følelser (glæde, ked af det, sur og skuffet) på

en konstruktiv måde. På Friluftsgården er de voksne opmærksomme på den sansemotoriske udvikling i forhold til den sproglige udvikling. Det er gennem kroppen og legen, at barnet øver sig i at tænke, tale, lytte og forstå. Der arbejdes i mindre grupper for at understøtte et udviklende sprogmiljø. De børn, som har sproglige udfordringer, har i næsten alle aktiviteter en voksen ved sin side til at støtte og hjælpe barnet med sproget, og forståelsen af den igangværende aktivitet.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At børn får læst og selv læser bøger.
- At børn kommunikerer med hinanden.
- At børn går og synger for sig selv.

METODE DE 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- At lave et sprogstimulerende miljø.

Mere konkret kan det siges: På Friluftsgården arbejder de voksne med dialogisk læsning ved aktivt at medinddrage børnene i fortællingen af bogen. Børnene bliver præsenteret for historier og fortællinger som i ord og billeder er med til at bevidstgøre vores virkelighed. De voksne samtaler om hverdagens oplevelser for at styrke børnenes ordforråd og begrebsverden. Personalet bruger sproget i samspillet med børnene, når den voksne lærer dem at kunne give udtryk for deres følelser (glæde, ked af det, sur og skuffet) på en konstruktiv måde. På Friluftsgården er de voksne opmærksomme på den sansemotoriske udvikling i forhold til den sproglige udvikling. Det er gennem kroppen og legen, at barnet øver sig i at tænke, tale, lytte og forstå. Der arbejdes i mindre grupper for at understøtte et udviklende sprogmiljø. De børn, som har sproglige udfordringer, har i næsten alle aktiviteter en voksen ved sin side til at støtte og hjælpe barnet med sproget, og forståelsen af den igangværende aktivitet.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At børn får læst og selv læser bøger.
- At børn kommunikerer med hinanden.
- At børn går og synger, når de leger.

Krop og bevægelse

På Friluftsgården bevæger børnene sig meget, med store og små bevægelser. Hver dag er de på legepladsen, hvor de kan udfolde sig. De har mulighed for at klatre, save, snitte i træ, løbe på bakker, gyngesving eller cykle. Dét at mærke græsset mod sin krop gør noget ved ens sanser. Naturen er verdens bedste gymnastiksal. Her får børnene lov til at udfolde sig efter evne og behov. Derudover benytter vi skolens faciliteter.

Finmotorikken udvikles både ved stillesiddende aktiviteter, men også i kampen om at fange en regnorm, en snegl eller andet småkryb. Børnene udfordres dagligt ved selv at tage tøj af og på.

Vi mener, det er vigtigt at styrke hele kroppen og tager børnene med på udfordrende ture, f.eks. ud over markerne. Her skal man alt efter årstiden, koncentrere sig. Måske må man ikke gå i afgrøderne, og samtidig er det et meget ujævnt terræn.

MÅL

Derfor er det vigtigt at barnet har mulighed for:

- At opleve glæde ved at bruge sin krop og være i bevægelse.
- At udvikle sig motorisk.

METODE FOR DE 0-2ÅRIGE

Mere konkret kan det siges: Vi som personale aktivt opmuntre og støtter børnene til at bruge deres kroppe, både grov og finmotorisk. Dette opleves i hverdagen, ved at øve børnene i at blive selvhjulpne til at bruge sin krop. Eksempelvis at ligge på maven og lege, kravle hen og rejse sig op ved bordet, møve sig hen og hente det legetøj de gerne vil have. Personalet er i dagligdagen bevidste om at sætte bevægelseslege i gang som fx hoppe, kravle, danse, hvor personalet aktivt går foran og sætter legen i gang, ved bevidst at have et pædagogisk formål, f.eks. kan alle kravle/ hoppe/ trille. Personalet er også meget bevidste om at støtte op om de lege, som børnene selv sætter i gang ved at være aktivt deltagende. Eksempelvis hjælpe et barn op på gyngen, og give det en høj gyngetur, kravle op og ned ad bakkerne, så børnene får en god oplevelse af glæden ved selv at kunne bruge sin krop.

Vi har fokus på at tilrettelægge aktiviteterne på den måde så kroppen bliver stimuleret, og sanserne bliver skærpet. Dette kan være årstids- eller aktivitets bestemt. Som f.eks. bare tæer i sandkassen om sommeren, smag på bær, regn og blæst i håret og kulden på kinderne om vinteren.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet selv inviterer til fysisk aktivitet.
- At der sker en motorisk udvikling.
- At barnet udtrykker stolthed ved bevægelse.

METODE FOR DE 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved at:

- At opmuntre dem til at bruge sin krop.
- At være fysisk aktiv sammen med dem.
- At støtte, vejlede og opmuntre til at turde udfordre sig selv.

Mere konkret kan det siges: At vi, som voksne, aktivt opmuntrer og støtter børnene til at bruge deres kroppe, både grov og finmotorisk. Dette gør de voksne bevidst ved at lege bevægelseslege og regellege, hvor personalet aktivt går foran og sætter legen i gang, ved bevidst at have et pædagogisk formål, f.eks. kan alle kravle/hoppe/trille. Børnene vil andre gange blive inddraget og være dem som finder på forskellige aktiviteter, men

stadig, hvor den voksne er styrende i legen. Personalet er også meget bevidste om at støtte op om de lege, som børnene selv sætter i gang, ved at være aktivt deltagende. Det kan f.eks. være fangeleg op og ned ad bakkerne, balance på en forhindringsbane, opmuntre til at kravle op og ned, gå på jagt efter smådyr eller grave efter regnorm. Vi har fokus på at tilrettelægge aktiviteterne så kroppen bliver stimuleret og sanserne bliver skærpet. Dette kan være årstids- eller aktivitetsbestemt. Som f.eks. bare tæer i sandkassen om sommeren, smag på bær i bærspiralen, regn og blæst i håret og kulden på kinderne om vinteren. Aktiviteter som maddage, hvor finmotorikken skal udfordres ved at skrælle, skære og pille. Ude kan der hamres, saves og snittes med dolk i træ.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet selv inviterer til fysisk aktivitet.
- At der sker en motorisk udvikling.
- At barnet viser sin stolthed over at have overskredet sin egen grænse.

Naturen og naturfænomener

Naturen er omdrejningspunktet for vores hverdag. Vi tager udgangspunkt i den natur, der omgiver os. Vi oplever naturen på egen krop, som ændres i takt med årstiderne. Alt vejr skal, i det omfang det er sikkert, opleves og mærkes. Det er i naturen, at man ofte konfronteres med begreber som liv og død, og hvor følelser kommer til udtryk, når noget er ulækkert, farligt eller smukt. Store sten, træstubbe og grene stimulerer barnets fantasi, og oplevelser som lyden af summende insekter eller duften af våd skovbund giver varige erindringer. Respekten for miljøet læres gennem oplevelsen af natur og miljø.

MÅL

Derfor er det vigtigt, at barnet har mulighed for:

- At opleve glæde ved at være i naturen og udvikle respekt for natur og miljø.
- At erfare natur som rum for leg og fantasi.
- At gøre sig erfaringer med natur og naturfænomener.

METODE for de 0-2ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved:

- At have tid til fordybelse og sansning i naturen.
- At barnet mærker årstidernes skift og derved oplever al slags vejr.

Mere konkret kan det siges: At personalet går foran og skærper børnenes interesse for udeliv, ved at give plads til fordybelse og sansning i aktiviteten. Det er personalets opgave, at vise begejstring for dyrelivet og planteriget, og derved begejstret beskrive naturen ("er det ikke smukt med den gule rapsmark og prøv at dufte") samt at vise børnene den flotte morgenhimmel. I naturen er det vigtigt, at der er tid, ro og nærværende voksne, der respekterer børnenes leg, ideer, fund og undersøgelser. Personalet er bevidste om at bruge naturens ramme og materiale. Derigennem forenes oplevelserne i naturen med skabelsen af små og store kunstværker. Personalet

planlægger aktiviteter efter årstiden, hvor vi finder spiselige ting i naturen. For at lære omsorg og respekt for dyrene i børnehaven, har de voksne fokus på insekter og smådyr, som de får lov til at komme i glas, for at nærstudere dyret.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet viser glæde ved at komme ud.
- At barnet er bevidst om vejret.
- At barnet kan være fordybet ved at sanse vand, ild, mudder, græs og sten.

METODE for de 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved:

- At have tid til fordybelse og sanse i naturen.
- At barnet mærker årstidernes skift og derved oplever al slags vejr.

Mere konkret kan det siges: At de voksne går foran og skærper børnenes interesse for udeliv, ved at give plads til fordybelse og sansning i aktiviteten. Det er personalets opgave, at vise begejstring for dyrelivet og planteriget, og derved begejstret beskrive naturen ("er det ikke smukt med den gule rapsmark og prøv at dufte") samt at vise børnene den flotte morgenhimmel. I naturen er det vigtigt, at der er tid, ro og nærværende voksne, der respekterer børnenes leg, ideer, fund og undersøgelser. De voksne er bevidste om at bruge naturens ramme og materiale. Derigennem forenes oplevelserne i naturen med skabelsen af små og store kunstværker. Personalet lærer børnene at blive miljøbevidste, ved fx ikke at smide affald i naturen.

De voksne planlægger aktiviteter efter årstiden, hvor vi finder spiselige ting i naturen, som tages med hjem for at forarbejde og smage (bær, æbler, rodfrugter, hyldeblomst osv.) Ofte bliver disse ting tilberedt på bål. For at lære omsorg og respekt for dyrene i børnehaven, har de voksne fokus på insekter og smådyr, som børnene får lov til at komme i glas, for at nærstudere det. Men til aften skal de lukkes ud igen, de skal tilbage til naturen og deres miljø.

Vi tager på ture ud af huset, hvor børnene oplever skov, strand og mark. Vi har vores faste tursteder, hvor børnene gør sig erfaringer med årstidernes indflydelse på naturen.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- At barnet viser glæde ved at komme ud.
- At barnet har kendskab til naturen.
- At barnet er bevidst om vejret og årstiderne.
- At barnet er opmærksom på naturens forandringer.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Der bliver samlet materialer fra naturen, som kan bruges til kreative aktiviteter. Der tegnes i sandet, der bygges, leges og fortælles eventyr. Friluftsgårdens værdier er at arbejde bevidst med børnene i mindre grupper, i mange af hverdagens situationer og pædagogiske planlagte aktiviteter. Derved mener vi, at børnene får en bedre mulighed for at blive set og hørt.

Vi følger kalenderåret, afholder de højtider, der er tradition for i Danmark, og taler om, hvorfor vi har dem. Afholdelsen af den enkelte tradition kan ændre sig efter, hvad der er børnenes behov.

MÅL

Derfor er det vigtigt, at barnet har mulighed for:

- At kende de danske traditioner.
- At udtrykke sig kunstnerisk og kreativt.

METODE FOR DE 0-2ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved:

- At barnet får mulighed for at formidle kultur og, at de voksne støtter det i, at afprøve forskellige udtryksformer.
- At have adgang til materialer og redskaber, der støtter barnets egen skabende kultur.
- At deltage i kulturelle, traditionelle og kunstneriske tilbud.

Mere konkret kan det siges: At ved de 0-2årige giver vi børnene mulighed for at prøve forskellige materialer fx fingermaling, dej, ler, mudder, sand og vand gennem planlagte pædagogiske aktiviteter og ved den spontane leg på legepladsen.

Vi bruger sang, dans og fortællinger for at opnå en forståelse for forskellige udtryksformer. De voksne går gerne foran og viser forskellige metoder, men vi træder også til side og ser på hvad børnene har af ideer.

På Friluftsgården har vi året rundt faste traditioner vi følger, som hjælper os med at formidle den danske kultur og traditioner.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- Barnets glæde ved at udtrykke sig kreativt.
- Jul med masser af hygge i mørket, julefest og sange.
- Nissen der flytter ind i og får risengrød af os.
- Juletræet, som alle børn er med til at pynte og lave pynt til.
- Fastelavn med tøndeslagning, udklædning og fastelavnssange og -boller
- Påske med æggesjov.
- Sommerfest med familie.
- Friluftsgårdens fødselsdag d.8 marts.
- Børnenes fødselsdag.
- Bedsteforældredag/blomsterdag.
- Gamle og nye sange i hverdagen.
- Male, klistre.
- Arbejdslovdage for børn og deres forældre.

METODER DE 3-6ÅRIGE

Dette forsøger personalet at sikre ved:

- At barnet får mulighed for at formidle kultur og, at de voksne støtter det i, at afprøve forskellige udtryksformer.
- At have adgang til materialer og redskaber, der støtter barnets egen skabende kultur.
- At deltage i kulturelle, traditionelle og kunstneriske tilbud.

Mere konkret kan det siges: At ved de 3-6årige giver vi børnene mulighed for, at prøve forskellige materialer og redskaber. Både gennem planlagte pædagogiske aktiviteter, hvor den voksne går foran og viser børnene et færdigt produkt som de skal efterligne. Men også ved dagligt at opfordre børnene til at tegne, save, snitte og klistre. Den voksne på Friluftsgården går foran med fortællinger og eventyr, beretninger fra historien og dagligdagen. Vi bruger også drama og sang, rim og remser til at opnå en forståelse for værdier og udtryksformer. Vi går gerne foran og viser forskellige metoder, men vi træder samtidigt til side og lader børnene vise os, hvad de har af ideer. På Friluftsgården har vi faste traditioner året rundt, som hjælper os med at formidle kultur og de danske traditioner.

TEGN

Dette ser vi f.eks. ved:

- Barnets glæde ved at udtrykke sig kreativt.
- Barnet husker traditioner fra år til år.
- Jul med masser af hygge i mørket, julefest og sange.
- Nissen der flytter ind og får risengrød af os.
- Juletræet, som alle børn er med til at pynte og lave pynt til.
- Fastelavn med tøndeslagning, udklædning og fastelavnssange og -boller
- Påske med æggesjov.
- Sommerfest med familie.
- Friluftsgårdens fødselsdag.
- Børnenes fødselsdag, gerne med hjemmebesøg.
- Gallafest og overnatning for de store.
- Reersø rundt for de store.
- Bedsteforældredag/blomsterdag.
- Gamle og nye sange i hverdagen.
- Male, klippe, klistre.
- Arbejdslørdage for børn og deres forældre.
- Deltage i kulturarrangementer arrangeret af Kalundborg kommune.
- Fælles arrangement med skolen fx morgensang, teater og cirkus.

Dokumentation og evaluering

Vi dokumenterer og evaluerer i vores hverdag. Det synliggør både vores arbejde i forhold til os som personale, men også over for forældrene. Vi evaluerer på vores mål, metoder og tegn i forhold til dagligdagen på vores faste stuemøder, personalemøder og vores årlige pædagogiske dag.

- Forældresamtaler mindst én gang årligt.
- Digitalkamera: Billeder bliver lagt ud på intranettet og login-skærm
- Barnets bog: Barnet får den med hjem, når det stopper på Friluftsgården.
- Temaer, SMITTE, tegn fra børnene.
- Evaluering af den pædagogiske praksis på personalemøder
- Daglig snak med forældre.
- Daglige beskeder.
- Nyhedsbrev.
- Login-skærm.

Børnenes fysiske rammer på Friluftsgården

På Friluftsgården har vi et stort udeareal, hvor børnene kan fordybe sig i små rum, hvor de voksne ikke altid kan se dem. Dette har vi valgt, da vi oplever, at børnene fordyber sig bedre i rollelege, når de kan være uforstyrret. Dette kan for eksempel være i pilehytten, på bagsiden af bakkerne eller i shelter. Legepladsen indbyder desuden til sansemotoriske udfordringer. Vores legeplads er, når den er færdig udbygget, inddelt i følgende rum:

- En bålplads hvor der laves mad, snittes, læses højt, spises madpakker, eller et sted kroppen bliver varmet op om vinteren.
- En bærs spiral, hvor børnene i sensommeren kan plukke solbær, hindbær og brombær.
- En lukket gårdhave
- Vi har bakker som børnene kan bestige og se det hele lidt fra oven, gemme sig bag, rulle ned af.
- Vi får et lille område med træer (skoven), hvor der kan graves efter dyr eller laves mudderhuller.
- En stor sandkasse, hvor der eksperimenteres med sand.
- Vi har et gynggeområde med hængekøjer, girafgyng, gynger og rullepølse.
- Vi har en bane til Moon-cars, cykler, løbecykler,
- Vi har en bane til traktorer, scooters.
- Vi har en bakke med en kravle-pyramide.
- Vi har et kolbøttestativ.
- Vi har en vandbane med tagrender og et bord til mudderleg.
- Vi bruger skolen, friluftspladsen og nærmiljøet til ture ud af huset.

Vi er flyttet til et nybygget etplans hus på 420 kvm. Huset er inspireret af en trelænget gård. Der er fælles indgang til en grov-garderobe, hvor man derfra kan gå til henholdsvis en vuggestue- og en børnehave-afdeling. I midten er der et fællesareal med køkken som er institutionens hjerte. Her mødes vi på tværs af huset igennem hele dagen. Vores rum er fleksible, og vi indretter dem, så de er tilpasset til der hvor børnene er i deres leg og kreativitet.

I vuggestue-afdelingen er puslerummet indrettet med små toiletter og pusleplads, hvor børnene selv kan kravle op. Håndvask i børnehøjde, så børnene selv kan vaske deres hænder.

I børnehave-afdelingen er der både store og små toiletter. Håndvasken er i børnehøjde, så børnene selv kan vaske deres hænder.

På legepladsen er der et udendørstoilet, som børnene kan benytte, når de er på legepladsen.

Til de børn, der skal sove, har vi barnevogne og krybber. Vi har et kryberum til de børn der sover i krybber. Krybberne er placeret, så børnene selv kan kravle op i dem. De børn der indimellem har brug for et hvil, har mulighed for at sove på en madras.

I arbejdet med vores KLAR skema, SMITTE model samt kompetencehjul, vil børnenes fysiske rammer også komme til udtryk.

Børnenes psykiske miljø på Friluftsgården.

På Friluftsgården arbejder vi bevidst i små grupper, både børnehaven og vuggestuen. Hver enkelt gruppe er tilknyttet en gruppe af primærvoksne. Vi holder samling, spiser, har fordybelse, og tager på tur i de små grupper. Arbejdet i små grupper, mener vi, giver hvert enkelt barn følelsen af at have et trygt tilhørssted, hvor barnet udfordres på sin nysgerrighed, har plads til at vise følelser, oplever at blive set og hørt, samt mærker betydningen af, at være en del af et større fællesskab.

Vi har derfor indrettet os i små rum, både indendørs og udendørs. Vi prioriterer muligheden for at en gruppe kan trække sig væk, fra det større fællesskab sammen med en personale. Når vi spiser eller har fordybelse med børnene, er det i små grupper, hvor personalet placerer sig i øjenhøjde med børnene.

Legepladsen er indrettet, så børnene har mulighed for at trække sig lidt væk fra det større fællesskab, helt alene eller sammen med nogle venner, væk fra personalet. Eksempelvis hører vi tit børn der siger, at "jeg venter på dig uden for døren, så kan vi lege bag bakkerne." I dette rum udfordrer børnene sig i at mestre verden, selv uden hjælp fra de voksne, og derved vokse med opgaven i glæden, ved selv at kunne. Det være sig i sociale relationer, konflikthåndtering, kravle op ad en bakke, gemme sig, grave huller og tale om fund i skoven, hjælpe hinanden med, at få bygget en hule, eller plukke bær i vores spiral.

Børnene skal mærke glæden ved at bevæge sig. Derfor får de også lov til, at eksperimenter med deres krop og deres krops grænser. Eksempelvis kan det være at kravle op på det lille skurs tag ved sandkassen og hoppe ned igen. Drøne op og ned ad bakkerne med vores løbecykler, balancere på sten ude i vandet, prøve at cykle selv, grave dybe huller i vores sandkasse, rutsje på vores rutsjebane, kravle, løbe, trille og rulle ned af bakkerne. Gynge højt på vores gynger. Indendørs er der udfordringer i at kravle op på puslebordet, lave forhindringsbaner med stole og borde og klatre op ad ribben og hoppe ned igen.

Selvhjulpethed er en succes for mange af børnene. Derfor har vi indrettet os så børnene, så vidt det er muligt, opmuntres til at gøre flest ting selv. De kan selv hente madpakken i køleskabet, selv tage deres overtøj af og på, samt lægge det ind i deres garderobe. De kan selv vaske deres hænder. Kravle op i sin krybe, når de skal sove. Vi forsøger at have så mange ting i børnehøjde som muligt, så børnene selv kan hente det de skal bruge.

Vi oplever børn, der giver udtryk for manglende selvhjulpethed i forhold til eksempelvis påklædning. Vores fokuspunkt er derfor selvhjulpethed som det fremgår under barnets alsidige udvikling, sociale- og sproglige kompetencer.

På Friluftsgården vil personalegruppen gerne, at der er rart at komme for alle. Vi siger hej når vi kommer og farvel når vi går. Vi støtter børnene i deres sociale relationer og guider dem til at være gode kammerater. Vi oplever børn, der kommer og giver udtryk for, at de ikke må være med i legen. Andre børn siger, at "du må ikke være med i vores leg". Vi opmuntrer derfor børnene til at hjælpe og trøste hinanden, når de kan se at deres venner har behov for hjælp, og vores fokuspunkt er derfor bl.a. barn-barn relationer, venskaber og konfliktløsning.

I arbejdet med vores KLAR skema, SMITTE model samt kompetencehjæl, vil børnenes psykiske rammer også komme til udtryk.

Børnenes æstetiske rammer på Friluftsgården.

På Friluftsgården forsøger vi, i vores rum, at skabe en hyggelig og overskuelig atmosfære. Vi inddeler rummene i legezoner både indendørs og udendørs, hvilket giver børnene legemiljøer der danner rammer til fordybelse, nysgerrighed, leg og fantasi.

På legepladsen og på tur kan børnene sjaske i en kæmpe vandpyt, blive smurt ind i mudderet, kigge på de flotte mønstre i isen, falde i staver over bålet's flammer, dufte til blomster, mærke det varme sand mellem sine fingre, sneens kulde, blive blæst væk af blæsten, være afslappet under træernes blade, have bare tæer i blødt græs, blive gennemblødt i regnvej, gå i strid modvind og få regn i hovedet, dufte maden der bliver lavet over bålet.

I vores forskellige temaarbejde vil børnene kunne gøre sig kreative erfaringer med at skabe finurligheder ved, at arbejde med ler, saks, lim, perler, naturmaterialer, karton, modellervoks, tusser, farver, maling, sæbebobler og hvad vi ellers kan finde på at være kreative med.

I vores arbejde med KLAR-skema, SMITTE model samt kompetencehjæl vil børnenes æstetiske rammer komme til udtryk.